

AKANÜVIS

YIL: 2 SAYI: 10

KADİM ŞEHİR

ERZURUM

Sayı: 10 / 2017

YIL: 2 SAYI: 10

Genel Yayın Yönetmeni

Taner ÖZDEMİR

Editör

Amine BAĞDAŞ

Kerim TURHAN

Taner METİN

Şevval GÜRBÜZ

Nidanur YILMAZ

Fatma İNAN

Nurşah YILDIRIM

Bilal HATUN

Ayfer DOĞAN

M. Salih YEŞİLYURT

Çağla ŞİRİN

Enes KAFTAN

Bahar YILAN

KADİM ŞEHİR ERZURUM

*Hak şerleri hayr eyler
Zan etme ki ğayr eyler
Ârif ânı seyr eyler
Mevlâ görelim neyler
Neylerse güzel eyler...*

Erzurumlu İbrahim Hakkı

Taner ÖZDEMİR

Erzurum tarihe not düşen önemli şehirlerden biridir. Türklerin, Anadolu'ya ilk giriş yaptığı yerlerden biri olan şehrimiz adeta açık hava müzesi görünümündedir. Hanları, hamamları, çeşmeleri, kalesi, kümbetleri, camileri, medreseleri, tarihi okullarıyla bir kültür şehridir Erzurum. Romalılardan Saltuklulara, Osmanlılardan cumhuriyete uzanan halkada ortaya konan bu mimari eserlerin bir bölümü bugün dahi bütün ihtişamıyla ayakta durmaktadır. Şehir maddi değerlerinin dışında manevi değerleri de bünyesinde barındırmakta ve kendisini tanımak isteyenlere kucak açmaktadır. Ne yazık ki kültür değerlerini araştıran ve marak edenler hep yabancılar olmaktadır. Şehre asıl sahip olması gereken bizler ise kültürümüzden bi haber yaşamakta ve insanımız bu eserlere duyarsız kalmaya devam etmekte.

Erzurum Mahalleleri (Taner
Özdemir) Kitabı Önsözünden

قهرمان اور دوزخه

قورقما سونمز بو شفقده يوزن آل سنجاق
سونمەدن بور دملک اوستنده توتنه ان صولخ اوجاق
او بنم ملتک بيلدیز بدير بار لا باجوق
اوبنمدر او بنم ملتکدر آنجاق

چاتما قربان اولایم جهره کی ای نازی هلال
قهرمان عرقه برکول نه بوسدت بو جلال
سط اولاز دكولن فانلرمز صوکره هلال
حقیدر عقه جان ملتک استقلال

بسه از دیز بدير صر یا شاد صر یا شاد صر
هانکی جیلغیه بکاز بغیر اوره جفمه شانام
کوکره صر سبل گبی کم بندمی جیلکدر آشارم
بیرنارم طاغری انکینلره صیغام جانم

غربک آفا قینی صار شنه جلیک زرهلی دیوار
بنم ایمان طولو کوکسم گبی سر صدم وار
اولوسون قورقما فصل بوبله بر ایمانی بو غار
سرنیت دیر یکلک نک دیشی قالمسه جانانوار

آر قاداسه بور دمه آلمایلی اوغرا تما صاقیه
سیرایت کوکده کی دوسون بو صیاسزجه آقیه
طوغا جقدر سکا وعد ایندیکی کونلر حقال
کیم بیلیر بلکه یارین بلکه یاریننده یقیه

با صدفغان برلری طوبراق دیبیرک کجیه
دوشون آلتنده کی بیطرجه کفنیز یانانی
سن شهید اوغلیغ اینجینه یاز یقدر آناکی
ویرمه دنیایری آله کده بوجنت وطنی

کیم بوجنت وطنک اوغرینه اولاز که فدا
شهید فیتقیراجوق طوبراغی صیغه ان شهید
جانانی بونون واریمی آلسیه ده خدرا
ایتمه سیه نک وطنم بنی دنیاده جدر

روحک سندن آلمی شودر آنجاق اصلی
دکه سیه معبر ملک کوکنه نامحرم الی
بوازانلر که شهید قلری دینک تملی
ابری بور دملک اوستنده بنم ایطه ملی

اوزمان وجد ایل بیک سجده ایدر وارسه
هر جیمه بدن آلمی بوشانوب قانلی باشم
فیتقیر روح بجر دکی برون نعشم
اوزمان یوکله رک عرشه ده کر بلکه باشم

دالغان سندر شفق کبی ای شانلی هلال
اولون آرتق دكولمه فانلر ملک همی هلال
ابدر با شقا یوق عرقه یوق اضمحلال
حقیدر صر یا شاد صر باراغملک صریب
حقیدر عقه جان ملتک استقلال

محمد عاکف

Yolumuza Işık Tutan Sözler

Ölürsem görmeden millette ümit ettiğim feyzi
Yazılsın sengi kabrima vatan mahzun, ben mahzun
(Namık Kemal)

Ehl-i diller babını kitler girer, kitler çıkar
Kitlemezse babını itler girer , itler çıkar
Lâedrî- anonim-)

Neden uhuvvetiniz böyle münhasır namaza?
Çıkınca avluya; niçin herkes boğaz boğaza?
(Mehmet Akif Ersoy)

Nasibinde varsa alırsın karıncadan ders
Nasibinde yoksa dünya sana eğilse ters.
Mevlana)

Nasibinde varsa alırsın karıncadan ders
Nasibinde yoksa dünya sana eğilse ters.
(Mevlana)

SBL CEVAPLIYOR

“Devlet Gider, Töre Kalır.” Sözü Size Ne İfade Ediyor?

■ Belli bir zümreye hükmedenler veya yönetim şekli dahi değişir ya da tam olarak ortadan kaldırılabilir. Fakat oluşturulmuş olan ve bazı kanunlara bağlı kalan töre kurulan yeni devlete, oluşturulan yeni sisteme ve yöneticilere her zaman yön gösterir ve devletin esasları bu töreye göre oluşturulur.

Sümeyye Coşkun

■ Şanlı Türk tarihi boyunca birçok devlet kurulmuş ve çeşitli nedenlerden yıkılmıştır. Ancak Türklerin bu yıkılan devletin ardından devletsiz kalmayıp hemen yeni bir devlet kurmaları bilere kutsal törenin baki olduğunu buna binayen bu töreden katıyen vazgeçilmediğini bizlere açık ve net gösterir.

Mustafa Demir

■ Devletler şekil değiştirebilir, vatan toprakları değişebilir. Ancak baki olan kurallarımızdır, ahlakımızdır.

Sami Altınbaş

■ Türk tarihinde törenin vazgeçilmezliğini önemini ve yerinin derinliği hep var olacaktır.

Nurevşan Horasanlı

▣ Bir devlet kurmak için hükümdar, ordu, toprak parçası olmazsa olmazdır. Lakin en önemli unsur o milletin töresidir. İstedığınız kadar toprağınız, ordunuz, hükümdarınız olsun eğer kendinize ait bir töreniz yok ise siz düşman devletler gibi yaşarsınız. Töreniz yok ise kültürünüz de yoktur.

Ahmet Alper

▣ Töre devletin varlığıyla oluşmamıştır. Devletin varlığı daim olmayabilir, yıkılabilir. Daimiyet amacıyla töreyi araç benimseyebilir. Kain törenin daimiyeti devletin daimiyetinden bağımsızdır.

Nurşah Yıldırım

▣ Devlet baki değildir, bekası için uğraş verir. Töre kanundur, hukuktur, yazıdır. Töre ebedidir, devlet olmasa dahi töre olur. Töre yazıdır, devlet kumdur. Kum küçük bir esinti de, rüzgarda, herhangi bir fiziksel olayda uçar gider. Yazı kalıcıdır; silseniz izi kalır, üstünü çizseniz gölgesi kalır.

Enes Kaftan

▣ Türkler “ Devlet ebed müddet ” anlayışı gereği her zaman devlet olamya çalışmıştır. Kurulan bu devletlerin kurulduğu bölgeler, isimler, yöneticiler değişmiştir. Ancak töre baki kalmıştır. Devlet yönetimi töreye bağlı kalınarak belirlenmiştir. Töre önemlidir ki; devletin bekası için hükümdarı tahtan dahi edebilir.

Ahmet Furkan Okçin

▣ Türkler törelerine çok bağılı olduklarından Türk topumu devleti yıkılmış olsa dahi törelerinden ödün vermez. Her ne olursa olsun benliğini kaybetmemek için uğraşır. Devletler gelip geçicidir, baki olan Türklüktür. Bu yüzden ki tarihte Türkler, devletleri yıkılmış olsa dahi çok kısa sürede yeniden devlet kurmuştur. Her milletin kendini geliştirdiği bir yönü vardır. Yahudiler, Araplar dinde gelişmiştir. Türkler de ahlak ve töreleriyle diğer milletlere örnek olmuştur.

Aleyna Hacıoğlu

▣ Töre, kağanın bile uyması gereken hukuk kurallarıdır. Bu Türklerin devletinin adalet üzerine kurulduğunun göstergesidir. Devlet yıkılsa bile bu adalet hep kalır. Töre kalıcı olan ve hükmü hep geçerli olan kurallarıdır. Bu yüzden devlet gitse de töre kalır.

Şüheda Özcan

▣ Devletler zamanla yıkılıp yok olabilir fakat töre daima kalır. Çünkü insanlar örf ve adetlerine sıkı sıkı bağılıdır. Töre yazısız hukuk kuralları olduğundan devlet yıkılıp gitse de töre ebedi kalır.

Gonca Keleş

▣ Töre toplumun yapısıdır. Devlet yıkılabilir veya kanunların toplum üzerindeki etkisi bitebilir fakat insanlar törelerinden vazgeçmez. Çünkü hayatlarını töreye göre şekillendirmişlerdir.

Demet Dağ

▣ “Su gider kum kalır. ” büyüklerimizin de ifade etmeye çalıştığı bu muhteşem kelimeler ne kadar da benzerlik gösteriyor. Asıl olan insandır, insanın hayatı, düşünceleri yaşama biçimidir. Zaten tarihi tanımlarken de esas aldığımız unsur insan değil miydi? Bu nedenledir ki kişiler, kurulan devletler ve niceleri gelip geçicidir. Hiçbir şeyin baki olmadığı gibi... Ama inançlar, yaşa biçimleri daimidir.

Ümrane Tekin

▣ Devlet zaman içerisinde değişir, değişiklik gösterir, daim değildir. Ancak töre nesilden nesle aktarılır, daimidir. Kalıcılığını korur ve değişmez.

Serhan Yalçinkaya

▣ Devletler yıkılır yerine yeni devletler gelir. fakat hayatımızda baki kalacak olan değerler vardır. Devlet yıkılsa, biz ölsek bile var olacak değer; törelerdir. Töre bizim kimliğimizdir. Bir devlet, devlet kimliğini ancak töresiyle koruyup muhafaza edebilir.

Kübra Deniz

▣ Devletlerin ömürleri uzundur fakat ecel kaçınılmazdır. Ancak töre yüce bir kavramdır ve töreye karşı gelmediğiniz sürece size birçok yüce devlet vaat eder. Töresini bozan kaderini de bozar.

Bahadır Eren

▣ Saraylar, saltanatlar çöker. Sultanlar gider. Geriye sadece Türk'ün özü, sözü, töresi kalır. Hanümanlar tarumar, yerle yeksan olur. Sancak olur vatan olur.

Ayfer Doğan

Erzurum'un

Penceresinden Kelimler

Ahan : İşte Şu

Aşma : Kaysı Kurusu

Baca : Dam

Bibi : Hala

Bıldır : Geçen Yıl

Bibi : Hala

Boğızli : Obur

Cağ : Şiş

Cığız : Mızıkçı

Cırnah : Tırnak

Culuh : Hindi

Cücük : Cıvcıv

Emi : Amca

Eze : Teyze

Esgetek : Kadın

Fırfırık : Topaç

Cırbağa : Cılız, Çelimsiz

Devamsız : İşe Yaramaz

Dadah : Çocuk Maması

Enik : Köpek Yavrusu

Eze : Teyze

Esgetek : Kadın

Fırfırık : Topaç

Fenikmek : Telaşlanmak
Acele Etmek

Gındıllık: Çember, Tekerlek

Gollik : Kısa Boylu, Boyu
Kısa Olan

Uşah : Çocuk

Vola : Ulan, Lan Yerine
Geçer

Yalak : Hayvanların Yiyecek
Yediği İçi Oyulmuş Kap

Yazma : Kadın Baş Örtüsü

Zubun : Entar

Gottoz : Dik Kafalı

Hedik : Haşlanmış Buğday

Höllük : Bebeğın Altına Konan Killi Toprak

Kafter : Sevimsiz İhtiyar

Kartol : Patates

Leçek : Tülbent, Bařörtüsü

Leğen : Yıkanmaya Yarayan Kab

Lobiya : Yeşil Fasulye

Merek : Ot Ve Saman Konulan Depo

Mozik : Buzağının Büyüğü, Bir Yaşında Buzağı

Oklava : Hamur Açmaya Yarayan Ağaç Çubuk

Pin : Kümes

Salahana : Bařıboř

Seki : Mutfak Ve Ahırda Merdivenle Çıkılan Bölüm

Tandır : Toprağaya Gömülen Ve İçinde Ekmek Piřirilen Fırın

Tar : Tavukların Üzerinde Durduğı Araç

Yöresel Tatlarımız

Su Böreği

Tatar Böreği

Gıliko

Lor Dolması

*Şalgam
Dolması*

Dut Çullaması

*Erzurum
Ketesi*

*Turşu
Pancarı*

Kaz Lokması

*Kadayıf
Dolması*

*Ayran
Çorbası*

Cağ Kebap

**Erzurum
halaylarında
giyilen
kıyafetler**

ERHAM

Erzurum halkının "ihram" kelimesinden kendi şivesine uyarladığı "ehram"; haram, haramlar, mahrem gibi Arapça kelimelerden türetilmiştir. Üzeri örten, setreden, kendini sakınan manalarına gelmektedir. Kadınların doğal şartlara göre ve mahreme karşı örtündüğü dış giysidir.

Erzurum Halk Oyunları

Erzurum halk oyunlarına "bar" adı verilir. "Bar" kelimesi "birliktelik", "topluluk" , "el ele tutuşmak", "bağlamak" ve "beraberce oynamak" gibi anlamlar taşımaktadır. Bar, çok eski ve köklü bir geçmişe dayanmaktadır. Barın oluşumunda; iklimin, coğrafyanın ve tarihi olayların etkisi olmakla birlikte antropologlara göre bar, Türklerin Asya'dan getirdikleri milli oyunlarından biridir.

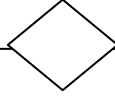
Bar Çeşitleri

Erkek Barları: Baş Bar, İkinci Bar , Sekme, İkinci Aşıрма, Nari, Dello, Koçeri, Temirağa, Tamzara, Tavuk Bari, Felek, Çingeneler, Uzun Dere, Daldalar, Yayvan, Hançer Bari,
Kadın Barları: Kavak, Çiftbeyaz Güvercin, Çember, Döne, Nari, Çarşıda Üzüm

BİRAZ TEBESSÜM

Evliya Çelebi Seyahatname'si

Evliya Çelebi Seyahatname'sinde Erzurum'un soğuk bir diyar olduğunu söyler ve şunları ekler: Efvâh-ı nâsda darb-ı meseldir kim bir dervişe “Kanden gelirsin?” derler, “Berf rahmetinden gelirim” der. “Ol ne diyârdır?” derler; “Sovukdan Ere zulüm olan Erzurûm'dur” der.” Anda yaz geldiğine râst geldin mi?” derler. Derviş eydür: “Vallahi on bir ay yigirmi tokuz gün sâkin oldum, cümle halkı yaz gelir derler, ammâ görmedim” der.

Evliya Çelebi, arkasından şunları anlatır: Bir kerre bir kedi bir damdan bir dama pertâb ederken mu'allakda donup kalır. Sekiz aydan Nevrûz-ı Harzemşâhî geldikde mezkûr kedinin donu çözülüp mırnav deyüp yere düşer.

HAZIR CEVAP

Bir Yeriniz Mi Ağrıyordu?

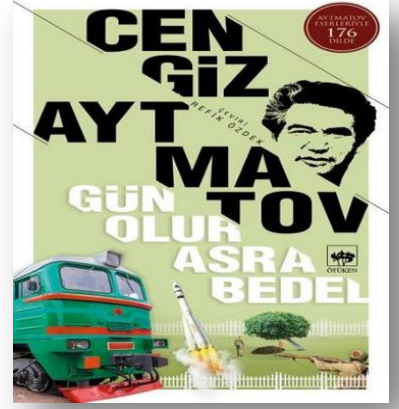
Bir toplantıda, bir genç Mehmet Akif'i küçük düşürmek ister ve; ‘Affedersiniz, siz veteriner misiniz?’ diye bir soru yöneltir. Mehmet Akif hiç istifini bozmadan ‘Evet, bir yeriniz mi ağrıyordu ?’ şeklinde gence cevap verir.

KİTAP TANITIMI

GÜN OLUR ASRA BEDEL

Cengiz Aytmatovic

GÜN OLUR ASRA BEDEL

Boranlı Yedigey iklimin kötü olduğu ıssız bir yerde tren istasyonunda çalışan bir işçidir. Aynı işte çalışan en yakın arkadaşı Kazangap bir gün aniden ölür. O da arkadaşını Anabeyit mezarlığına gömmek üzere yola çıkar. Yolda köylerine gelen bir aileyi, bir kadını sevmesini, eşini, Kazangapla olan anılarını, kısacası geçmişini acı-tatlı düşündürücü yanlarıyla bir bir gözünün önünden geçirir. O gün onun için asra bedel bir gün olur. Öte yandan mezarlığa geldiklerinde orada bir uzay üssünün kurulmuş olduğunu görürler. Buradaki insanlar cenazeyi gömmelerine izin vermezler. Yedigey bu yüzden Kazangap'ın cenazesini başka yere gömer. Ayrıca yeni bir gezegen keşfedilir. O gezegende yaşayan insanlar dünyalılarla tanışmak ve dünyayı icelemek isterler. Ama dünyalılar daha iyi bir yöntemi kendilerine zarar gördükleri için bu isteği reddederler.

Bahar YILAN

TARİHTE ÜNLÜ KADINLAR VE BAŞARILARI

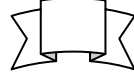
Kitapta Halide Edip Adivar' dan, Marie Curie 'ye, Florance Nightingale'den Nene Hatun'a tarihteki birçok başarılı kadından bahsedilmiştir. Benim açımdan öyküsü en ilgi çekici olan başarılı kadın “ Rosa Parks” dır.

Peki bu Rosa Parks ne yaptı?

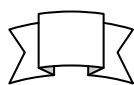
1950'ler Amerikasında hayatın her alanında olan siyahi be beyaz ayrımı o dönemin sosyal hayatını büyük ölçüde etkiliyordu. Otobüse binerken bile siyahilerin ön kapıdan girmesi yasaktı. Ancak ön kapıdan parayı ödeyip arka kapıdan girebilirlerdi. Ayrıca eğer beyazlara yer kalmazlarsa, ayakta kalırlarsa siyahileri kaldırma hakkı bile tanınmıştı. İşte o gün de Rosa işten çıkmış ve yorgun bir halde otobüste otururken şoför onu kaldırıp yerine beyaz bir kadını oturtmak istedi. İşte tüm o tabuları yıkışı böyle başladı ve Rosa yerini vermedi. Daha sonra şoför yanında iki Amerikan polisiyle geldi ve Rosa'yı tutukladılar. İşte bu tutuklama tüm siyahileri alevlendiren ufacık bir kıvılcım olmuştu.

Artık tüm siyahiler otobüsleri protesto etmek amacıyla gitmek istedikleri yerlere bisikletle veya yürüyerek gidiyorlardı. Tabi bu sırada Rosa duruşmaya çıkmıştı ve yakın arkadaşları bu kefareti ödemişlerdi bile. Yakın zamanda tüm otobüs firmaları iflas etti. Tek bir kişinin otobüs koltuğuna oturmasıyla başlayan mücadele on binleri birbirine kenetlemiş 17 bin siyahinin yaptığı boykot zaferle sonuçlanmıştı.

Çağla ŞİRİN

Yine Őeb oldu ve mah çıktı ama ben nevmit
Onsuz geçen günlere inat hala göklerde HurŐit
Anlamaz elim, anlamaz beni, ben ki birerva
OlmuŐum nafi ama ne are bitmez diyor bu dava
Mecal kalmadı, zebun düŐtüm anlamaz beni gafil
O ki benim matlabımdır dönsün geri ben niyaz ederim
Her Şey münhal, o kaside, ben olmuŐum onsuz bican
Dnsn geri, ihya edelim, olsun bana can
Ben beklerim tav vaktini o sarır ki olmuŐum fariğ
Bad ıktı bitap düŐtüm, ancak ben pes etmem ki
O rizmihal etse de ben çıkarım yine bir candan
Der eylesin, vahdet olalım, olsun bana can

Taner METİN

**Ey benim aşk-ı Ziya-riz'm
Sen ki sermedi aşksın bu kalpte
Sen ki ttecessüdü aşksın bu alemde
Sen ki parlayan bir aysın zulmette**

**Aşk ki kürsi-i Celal-i yoktur
Aşk ki zıll'i bireydir her seferde
Aşk ki peyan-ı duraktır maneviyatta
Bu payan teşbih-i yok oluşturun esasında**

**Muamma bir histir insanı fücür'a iter
Teafüt de sevgidendir kavuşmakta
Zulmette sakın ola ye's-e kapılma
Biçare insansın kendini telsiye eyle o anda**

**Bu fani dünyada olsun aşkın ebedi
Bimechal kalma aşkın karşısında
Seyyahsın aslında bu yolda
Yönünü doğru kıl bu uğurda.**

Enes KAFTAN

DADAŞLAR DİYARINDAN KARELER

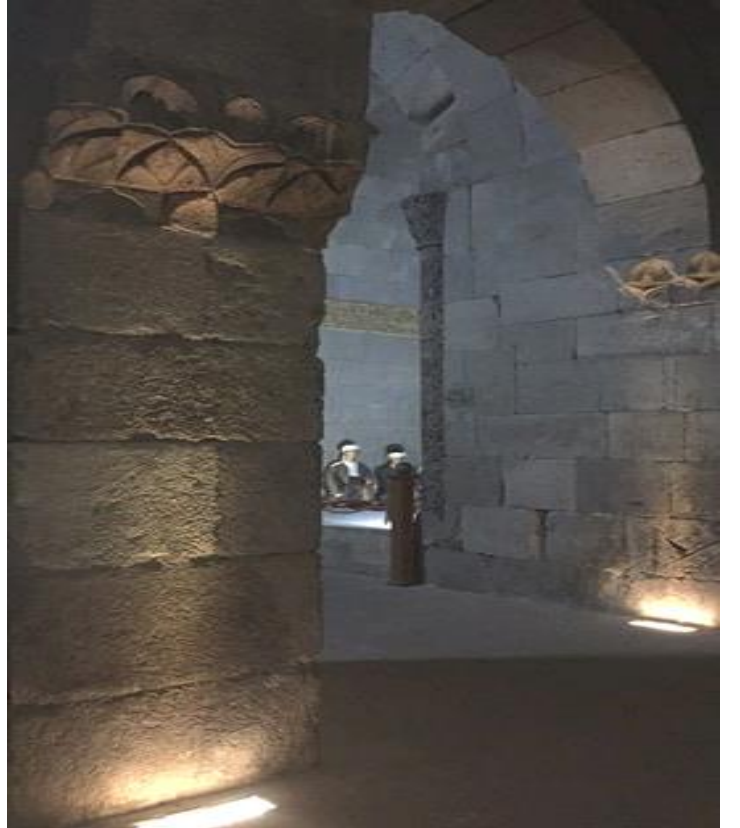
Şevval GÜRBÜZ

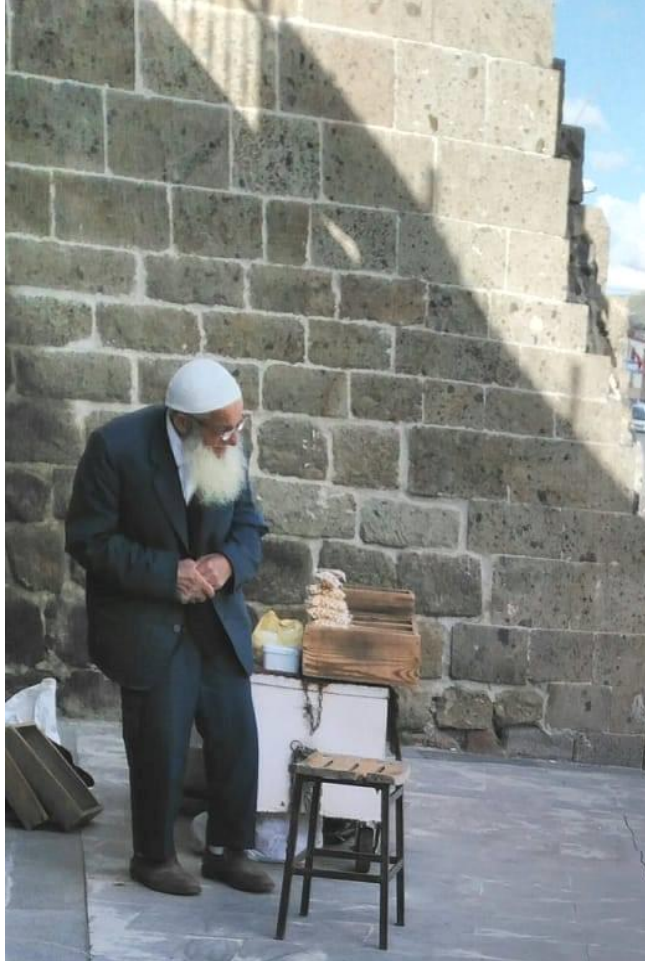
Nidanur YILMAZ

Bilal HATUN

Nurşah YILDIRIM

Amine BAĞDAŞ

Pelin GÖKÇE

Fatma İNAN

Erzurum Akrostişı

Erzurum ki Anadolu'nun kültür beşıği

Rahmet ve maneviyetin eşıği

Zuhur etmiş nice mukaddes mabet bu memlekette

Ulu Camii ve Lalapařa bambařkadır elbette

Ruřendir dört mevsim Palandöken Dağları

Unutturur kışı, soğuğu dadaşın iman dolu bağrı

Mesken bilmiş asırlardır ecdad bu diyarı

Kerim TURHAN

SEN HANGİ RENKSİN?

Kırmızı renkli insanın yapamayacağı şey yoktur. Enerji doludur, içleri dışları birdir. Çok işleri oldukları için koşarak yürürler. Hayır denmesinden hoşlanmazlar az ve öz konuşurlar.

Yeşil renkli insanlar barışçıl sevecen insanlardır. Hayır diyemezler, içlerine atarlar uzaktan bakınca " Senin için ne yapabilirim? " der gibi bir duruşları vardır.

Sarı renkli insanlar kahkahalıdırlar, eğlenceli ve darmadağınlılardır. Cepleri Çarşamba pazarı gibidir. Onlar için trafik işaretleri; sarıda geç, kırmızıda dikkatli geç demektir.

Maviler ve sarılar birbirlerinin tam zıttıdır. Oturuş, kalkış, tertip, düzen, program, plan yani kısacası titizdirler her işlerine. Sarılar mavileri çıldırtmak için vardır. maviler detaylı anlatır ve çok sarı sorar.

MİLLİ KAHRAMANLARIMIZI ÖLDÜRMİYELİM!

Kınalı Mehmet, Seyit Onbaşı, Ulubatlı Hasan, Ömer Halisdemir ve daha niceleri.. Tarihimiz, adını şanlı harflerle yazdırmış, kim olduğunu bildiğimiz veya adını hiç duymadığımız yiğit kahramanlarla dolu. Kimi vücudunu oklara siper etti sancağı kaleye diksin diye, kimi tek başına mermiyi kaldırıp ateşledi yurda düşman çizmesi değmesin diye, kimi soğukta vücudunu Allahuekber Dağları'nın soğuğuna teslim etti torunları rahat uyusun diye, kimi de bedenini kendi silahına siper etti baş haini silsin diye.

Elbette unutmayacağız bizlere bu kanla yoğrulmuş cennet vatani hediye edenleri. Gerek okullarda, gerek sosyal hayatta veya halka açık sunumlarda kahramanlarımız hatırlatılmalı ve bu vatan için daha da çok ter dökmenin gerekli olduğu bildirilmelidir. Ancak ne yazık ki artık milli kahramanlarımız hikayeleştiriliyor ve onların yaptıkları imkansız gibi görülmeye başlıyor.

Küçük çocuklar masal dinler gibi Seyit Onbaşı'nın mermiyi ateşlemesini dinliyor, akıllarında kalan ise Seyit Onbaşı'nın imkansız bir olayı başardığı kalıyor. Veya her yıl milli şairimiz Mehmet Akif Ersoy adına anma törenleri düzenleniyor. Bunun gelenek haline getirilmesi elbette onur vericidir. Ancak hiç kimse çıkıp demiyor ki; bir Mehmet Akif de sen ol.

Bizlerin artık onları hatırlamaya değil, onlar gibi olmaya, onlar gibi yetiştirilmeye ihtiyacımız var. Bir çocuk Messi'ye değil, Ulubatlı Hasan'a hayranlık duymalıdır. Veya başka bir çocuk örümcek adamın hayranı olup onu taklit ederek büyümemeli, Fatih Sultan Mehmet'in küçük yaşta tahta geçerek nasıl işler başardığını dinleyerek büyümelidir.

Şewval GÜRBÜZ

Ey! Semâvî dinlerin, dünyadaki beşiği;
Ey! Mîrâc'a açılan, kapıların eşiği..
Sen ki; Mescid-i Aksa, sen ki; tevhîd simgesi,
Sahâbe-i Kirâm'ın, namazda ilk kıblesi..

Ey! Çevresi mübârek, yüce Mescid-i Aksa,
Utanırdı insanlık.. Sana ibretle baksa.
Sen ki; şâhidi oldun, nice kanlı savaşın;
Dile gelse.. Vahşeti, haykırırdı her taşın..

Ne yazık ki; bugün de, aynı vahşet sürüyor;
Cinâyetle beslenen, gözleri kan bürüyor..
İşte..Yine sahnede, peygamber kâtilleri,
İnsanlığa kast eden, cinnetin fâilleri.

İşte..Yine çocuklar, Gazze'de kan kusmada,
Bu serî katliâma, bütün dünya susmada.
Yine rekor peşinde, zulüm şampiyonları;
Siyonist eşkiânın, küresel piyonları..

İşte..Yine sahnede, haçlının fosilleri,
Medeniyet maskeli, kudurmuş nesilleri.
Yine tarih tekerrür, yine küfür tek millet,
Hepsinin genlerine, kazınmıştır bu zillet.

Ey! Birbuçuk milyarlık, dünya müslümanları!
Hiç mi utandırmıyor, bunca mazlum kanları?
Bu zülmü boğmak için, tükürmeniz yeterdi,
Selâhattin Eyyûbî, çıkıp gelse ne derdi?

Ey! Petrol kralları, saray hânedanları,
Bir düşünün Kudüs'te, cihâd eden canları.
Kim saçtı üstünüze, bu ölü toprağını?
Yoksa.. Kopardınız mı, Kudüs'le din bağıını?

Halîfe Ömer gibi, bir örnek olmasaydı,
Belki sizi affetmek, biraz daha kolaydı,
O, adâlet severdi, o Hazreti Ömer'di,
Sizi, bu halde görse, saraylara gömerdi..

Ey! Mahşere inanan, dünya müslümanları,
Bırakın.. O münâfık, tahtına tapanları.
Allah'ın kelâmını, kaç bin kere duydunuz,
Kıyâmet'e kadar mı, sürececek bu uykunuz?

Filistin'de taş atan, çocukların aşkına,
Bu apaçık gafleti, görün Allah aşkına!
Bir buçuk milyar insan, bir kez ayağa kalksa;
Hiç garip kalır mıydı, böyle Mescid-i Aksa?
Hiç garip kalır mıydı, böyle Mescid-i Aksa?

Cengiz Numanoğlu

ABDULHAMİT HAN'IN KUDÜS PLANI

93 Harbi olarak bilinen 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı'nı Osmanlı'nın kaybetmesi üzerine Rus çarı II. Alexander Sultan II. Abdulhamit'e bir mektup yazarak Kudüs'te bir kilise inşa etmek istediğini söyledi. II. Abdülhamit'in bunu reddetme gibi bir şansı yoktu bu nedenle buna izin verdi ve Ortadoks Ruslar Kudüs'te bir kilise inşa ettiler. Lakin II. Abdulhamit Han daha sonra hiçbir sebep yokken Protestan Almanlardan, Katolik Fransızlardan ve Gregoryan Ermenilere den Kudüs'te kilise inşa etmelerini istedi. Böylelikle dört mezhebinde Kudüs'te bir kilisesi olmuş oldu. Belki o dönemde yaşıyor olsaydık mukaddes toprakları kiliselerle doldurduğu için II. Abdulhamit'e bir İslam düşmanı dahi derdik. Peki şimdi dönüp bugünün tarihine bakalım. 6 aralık 2017 günü İsrail Kudüs'ü başkenti ilan etti. Bu durum anında Hristiyan dünyası tarafından tepkiyle karşılandı ve Amerika dışında hiçbiri bunu kabul etmedi. Çünkü bugün Kudüs'te bütün Hristiyanlar'ın bir dönüm arazisi var.

Abdulhamit Han'ın zekice tasarlanmış bu planı bugün Müslümanların Kudüs konusunda yalnız kalmamalarını sağlamıştır. İnsallah kısa bir zaman içinde İsrail'in işgalinden kurtarmamızı da sağlayacaktır.

SURİYELİ ÇOCUKTAN ANNESİNE MEKTUP

Buralarda ne kadar soğukmuş hava! Bizim yaşadığımız yerde böyle değildi; ocak ayında biraz yağmur yağardı, o kadar. Ağabeyimin kitabında görmüştüm; Türkiye çok bereketli bir ülkeymiş. Öyle ki burada insanlar her mevsimi yaşayabiliyor. Biliyor musun anneciğim, ben ilk kez kar gördüm ve ona dokundum. Hem de o kadar çok var ki bana anlattığın masallarda bile bu kadar yoktu. Ama karın soğuk olduğunu bilmiyordum anne. Kar yağınca çok soğuk oluyor ve ben mendillerimi satamıyorum. Bugün de çok soğuktu, ama büyük bir abla tam tamına beş paket mendil aldı. Uzun zaman boyunca hiç bu kadar mutlu olmamıştım ve karnım da doydu.

Aslında sıkıntı çekmiyorum anneciğim. Bize çok iyi bakıyorlar. Bir sürü arkadaşı var kaldığım yerde ve hepsi de Türk. Bu sebeple Türkçeyi de az çok öğrendim. Yemeklerimizin tadı da çok güzel ama yine de senin elinin kokusu yok anneciğim.

Şimdi sen diyeceksin ki, peki niye mendil satıyorsun? Bilirsin, ben hiç kimseye borçlu kalamam. Çalışacağım, para biriktireceğim ve Türkiye'ye olan borcumu ödeyeceğim. Onların bizlere yaptıkları iyiliklerin karşılığının ödenmesi imkansız olsa da eğer ileride benim gibi bir çocuk üşürse ona da sahip çıkmaları için çalışıyorum anneciğim.

Sen endişelenme, üşüme toprağın altında. Allah sana cennetin kapılarını açacak eminim. Ama seni benden ayıran amcalar ne bu dünyada ne de senin gittiğin yerde mutlu olamayacaklar.

Şevval GÜRBÜZ

TARİH KOKAN ŞEHİR ERZURUM

ÇİFTE MİNARELİ MEDRESE

Erzurum'un sembolü olan Çifte Minareli Medrese'nin kitabesi olmadığından yapılış tarihi tam bilinmese de 13. yüzyılın sonlarında yapıldığı tahmin edilmektedir. Selçuklu Sultanı Alaattin Keykubat'ın kızı Hundi Hatun veya İlhanlı hanedanlarından Padişah Hatun tarafından yaptırılmış olabileceği düşüncesi ile adına Hatuniye Medresesi de denilmektedir.

YAKUTİYE MEDRESESİ

Medrese taçkapısında bulunan kitabeye göre, İlhanlı Hükümdarı Sultan Olcayto zamanında Gazanhan ve Bolugan Hatun adına, Cemaleddin Hoca Yakut Gazani tarafından Hicri 710 (milâdi 1310) yılında yaptırılmıştır. Medresenin dışa taşan taç kapısı ve iki köşesindeki minareleriyle kurulan denge, yapının bütününde de cepheye karşılıklı kümbetler yerleştirilerek sağlanmıştı. Ama ne yazık ki günümüzde, köşelerdeki minarelerden biri şerefeye kadar, diğeri kaideye kadar yıkılmış ve üzeri konik kûlahla kapatılmış durumdadır.

ÜÇ KÜMBETLER

Saltukoğulları devrinden kalan bu muhteşem kümbetlerin iki büyük özelliği vardır.

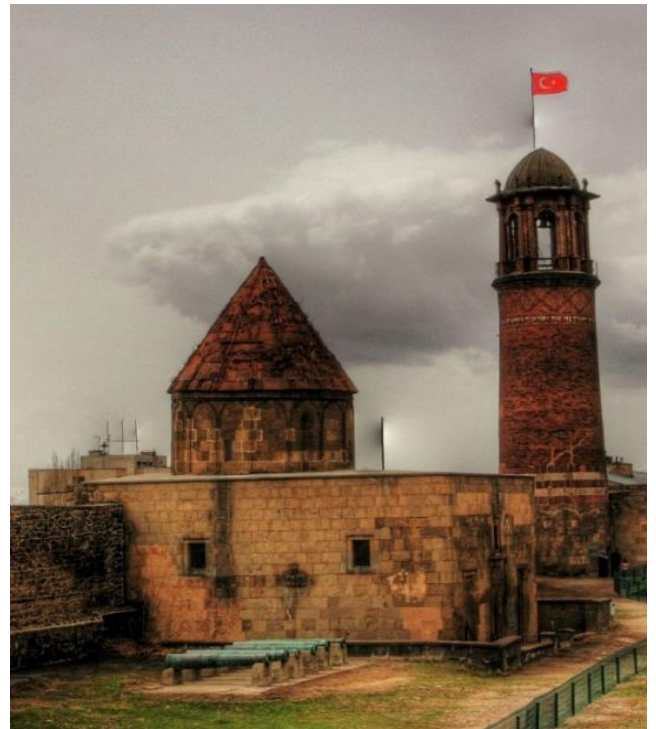
Birincisi, Anadolu'da yapılmış ilk eserlerden olması, ikincisi bunların üçünün de tamamen birbirinden ayrı mimari üsluplarla yapılmış olmalarıdır.

Üç kümbetlerden sekiz köşeli plan üzerine oturtulmuş olanın, Saltuklu Devletinin kurucusu Emir Saltuk'a ait olduğu sanılmaktadır.

SAAT KULESİ

İç kalede kuzey batı duvarına bitişik yerdedir. 1174 yılında Saltuk Emiri İnanç Biygu Alp Tuğrul Bey tarafından İçkale Camisi'nin minaresi ve gözetleme köşkü olarak yaptırılmıştır. Ezan okunan yer olarak "Tepe Minare", üstünün yıkılmasıyla "Kesik Kule" ve "Minare Kule" adını almıştır. 1856 Kırım Savaşı'ndan önce kuleye bir saat yerleştirilince "Saat Kulesi" adıyla tanınmaya başlamıştır. Kırım savaşıdan sonra bu saati Ruslar yerinden söküp almışlardır. Bunun üzerine 1877 yılında İngiltere tarafından bugünkü saat armağan edilmiştir. Alt kısmı kesme taştan, üst kısmı kırmızı tuğladan yapılmıştır. Kapısı üzerinde bazı süslemeler yer almıştır.

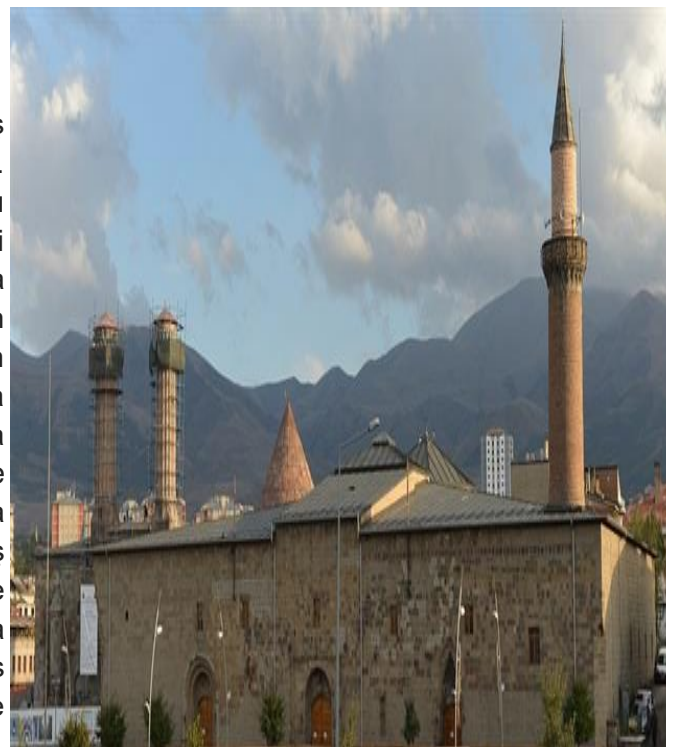
ÇOBANDEDE KÖPRÜSÜ

Erzurum'un sınırları içerisinde yer alan Çobandede Köprüsü, İlhanlılar'ın veziri Emir Çoban Salduz tarafından yaptırılır. Aras Nehri üzerine, 7 adet kemer gözlü olarak inşa edilen köprüden, günümüze 6 gözü ulaşabilmiştir. Dönemin önemli yapılarından biri olan tarihi köprü, günümüzde koruma altına alındığından kullanılmıyor. Çoban dede Köprüköy de bulunmaktadır.. Efsaneye göre çok eskilerde bir çoban yaşarmış. Bir Ejderha çobanın sürüsüne musallat olmuş ve her geldiğinde bir koyunu alıp götürüyormuş günler sonra azalan sürüsüne üzülen çoban Allaha yalvararak ejderi taş etmesini ve buna mukabil kendisinin bir koç kurban edeceğini söyler. Allah duasını kabul eder fakat çoban kurbanını kesmez bu nedenle de Allah çobanı ve koyunları taş eder.

ULU CAMİİ

Selçuklular ve beylikler döneminde Anadolu'da yapılmış camilerin çoğu çok sütunlu "ulu cami" şemasındadır. Bunların ilk örneklerinden biri olan yapı da Erzurum Ulu Camii ya da diğer adıyla Atabey Camii'dir. Çifte Minareli Medrese'nin yanı başında yer alan cami, 1179 yılında Saltukoğullarından Nasirüddin Muhammed tarafından Ebü'l Feth Mehmed'e yaptırılmış. Ancak bu ilk yapıdan özgün olarak sadece kible duvarı kalmış. İlk yapımında düz çatılı olan cami, dönem dönem yapılan onarımlarla değişime uğramış. Günümüzdeki hali, sivri kemerlerle birbirine bağlı 24 taş paye ve 16 duvar payesi üzerine inşa edilmiş kubbe ve tonozlardan oluşuyor. Oldukça geniş olan caminin mihrap önü bölümü ahşap kırkangıç kubbeye örtülmüş. Aynı eksen üzerinde yer alan ve ortasında aydınlık feneri bulunan diğer kubbe taş mukarnas dolgularla süslenmiş. Caminin ilk yapısından geriye sadece mihrabı kalmış.

TAŞHAN

Rüstem Paşa Kervansarayı; Taşhan adıyla da anılan Rüstem Paşa Kervansarayı, Kanuni Sultan Süleyman'ın sadrazamı Rüstem Paşa tarafından 1561 yılında yaptırılmıştır. Yapı, Osmanlı kervansaray mimarisinin şaheser örneklerinden biridir. Burası yolcuların gece ve gündüz her çeşit ihtiyaçlarının karşılandığı yerd. Rüstem Paşa Kervansarayın da imarethane, mescit, dinlenme yeri, bezirgân dükkânları, deve, eşek, öküz, manda ve atların bağlandığı bölümler yapılmıştır. Ancak, bunların bir kısmı günümüze ulaşamamıştır. Batıya bakan beşik tonozlu giriş kapısı üzerindeki kitabe, Erzurum'un serhat şehri olması dolayısıyla, buraya "ribat" denildiği dikkat çekmektedir.

LALA PAŞA CAMİİ

Lala Mustafa Paşa Camii Erzurum'un Osmanlı Devrinden kalan en önemli camilerindendir. Çünkü bu cami Osmanlı'nın Erzurum'da yaptığı ilk camidir. Cami ismini kendisini yaptıran Lala Mustafa Paşa'dan alır. Lala Mustafa Paşa "Lala" ünvanını Kanuni Sultan Süleyman'ın oğlu II. Selim'in şehzadeliği sırasında kendisine lalalık yapması nedeniyle almıştır. Osmanlı'nın önemli sadrazamlarındadır. 1570 yılında Kıbrıs'ın fethi sırasında gösterdiği başarıdan dolayı tarih, onu "Kıbrıs Fatihi" olarak anmaktadır. Caminin Osmanlı'nın Erzurum'daki ilk camisi olma özelliği yanında bir başka önemli özelliği de vardır ki o da mimarıdır. İstanbul'un her köşesinde imzasını görmeye alışık olduğumuz Mimar Sinan Erzurum'a da Lala Mustafa Paşa camisi ile imzasını bırakmıştır. Caminin Mimar Sinan tarafından yapıldığını Tuhfet-ül Mimariin ve Tuhfet-ül Enbiya adlı eserlerde öğrenmekteyiz.

ERZURUM'UN DOĞAL GÜZELLİKLERİ

TORTUM ŞEHALESİ

18. Yüzyılda Balıklı Köyü yakınlarında bulunan dağda heyelan oluşması sonucunda Tortum Çayı'nın önü kapanmış ve bu alanda Tortum Gölü oluşmuştur. Göl ile birlikte oluşan Tortum Şehalesi, 22 metre genişliğe sahip olup tam 48 metre yükseklikten dökülmektedir. Uzundere ilçesi sınırları içinde bulunan bu Şehaleden dökülen suların üst bölümünde her daim gökkuşağı oluşmakla birlikte ziyaretçilere görsel bir şölen sunmaktadır. Suların döküldüğü alanda ise kocaman bir dev kazanı oluşmuştur.

NARMAN PERİ BACALARI

Kırmızı rengi ve ilginç yeryüzü şekilleriyle dikkat çeken Narman Peri Bacaları "Kırmızı periler diyarı" olarak da adlandırılmaktadır. Kırmızı peri bacaları olarak bilinen Narman Peri Bacaları, Narman ilçesinin güneyinde, Narman-Pasinler otoyolunun 7. kilometresinde yer almaktadır. Rüzgâr ve yağmurun kumlu toprağı aşındırması, kırmızı peri bacalarını ve dar vadilerden oluşan bu ilginç manzarayı meydana getirdi.

YEDİGÖLLER

Tortum Şelalesi'nden akan suların oluşturduğu irili ufaklı yedi göl de yörede ilgi gören doğa harikalarının başında geliyor. Ulubağ köyü sınırlarında bulunan 800 rakımdaki göller, çevredeki yeşil bitki örtüsü ile büyüleyici bir etkiye sahip. Göllerden en büyüğünün etrafını çevreleyen kanyon ise eşine az rastlanır bir manzara oluşturuyor. Mesire yeri olarak kullanılan göllerin ziyaretçi sayısında yaz mevsimiyle artış yaşanıyor.

PALANDÖKEN DAĞI

Palandöken Dağı, Erzurum'da bulunan, 3271 metre rakımlı, tektonik bir dağdır. Başköy mevkiinde bir kayak merkezi bulunur. Palandöken, kış mevsiminde kuzey yamacında barındırdığı kar miktarı, kalitesi ve Türkiye'nin en uzun pistine sahip olan kayak merkezi ile en gözde kayak merkezi unvanına sahiptir. Dağın ismi hakkında pek çok rivayet vardır. Bunlardan en kabul göreni, pala deviren, dayandırmayan anlamında paladöken isminin zaman içinde Palandöken'e dönüşmesiyle meydana gelmiş olanıdır.

ELMALI MAĞARASI

Mağara, Jura-Kretase yaşlı kireçtaşları içinde oluşmuş, havalandırma bölgesinde gelişmiş ve bugün itibariyle ihtiyarlık safhasına ulaşmış fosil bir mağaradır. Elmalı Mağarası, İspir ilçesine bağlı Maden Köprübaşı Beldesi'ne yaklaşık 1,5 km mesafedeki Elmalı Mahallesi sınırları içinde yer almaktadır. Belde İspir'e 17 km, Erzurum'a ise 124 km uzaklıkta bulunmaktadır.

Elmalı Mağarası, ülkemizin henüz tam olarak incelenmemiş mağaralarından biridir. Şu ana kadar mağaranın aydınlık ve yarı aydınlık bölümlerine dair bazı gözlemler yapılmıştır. Ulaşılan son noktadan ileriye doğru alçalarak devam eden mağaranın sadece girişten itibaren yaklaşık 400 metrelik bölümüne ulaşılmıştır.

TORTUM GÖLÜ

Erzurum şehrinin Uzundere ilçesinin sınırları içerisinde Tortum Çayı üzerinde 18. yüzyılda oluşmuş, Heyelan set gölüdür. Kemerli dağdan kopan büyük kalker parçaları çayın önüne set oluşturmuştur. Yaklaşık 45 metre yüksekten düşen sular Tortum Şelalesinin oluşmasını sağlamıştır. Gölün yüz ölçümü 8 km²dir. Genişliği bazı yerlerde 110m ölçülürken, bazı yerlerdeyse 1 km'yi aştığı görülür. Ayrıca Tortum Gölü doğal yapıt olması bakımından da büyük önem taşır.

BUNLARI BİLİYOR MUYDUNUZ?

ABDURAHMAN
GAZİ
EFSANESİ

Efsaneye göre, Hazreti Peygamber'in İslam Orduları Erzurum'u fethederken, Sancaktarı Abdurrahman Gazi'nin kellesi bir düşman kılıcı ile koparılır ve yere düşer. Kellesini koltuğuna alan Abdurrahman Gazi elinde bulunan İslam'ın Sancağı'nı Palandöken'in en yüce noktasına dikmek üzere dağ yokuşunda koşmaya başlar.

Kellesi koltuğunda, sancağı elinde olan Abdurrahman Gazi Palandöken Dağı'ndaki 'Şığvaler' mevkesine gelince dağda bulunan çobanlar evvela dona kalırlar, sonra biri dayanamayıp:

"Olaaa hele bakın şuraya, eskerin kellesi koltuğunda dağa doğru koşuyor"

diye bağırmağa başlar. Abdurrahman Gazi Efendimizin Sancaktarı ve Ashaptan evliyaullah bir zat kem göz onu orada nazara getirir ve olduğu yere düşer kalır. Hem gazilik hem de Şehitlik rütbesine ermiştir.

ERZURUM 1001 HATİM GELENEĞİ

Erzurum'da yaklaşık 500 yıldır okunan 1001 hatim geleneğini Pir Ali Baba adında bir zat başlatmıştır. Peki kimdir bu zat?

Yavuz Sultan Selim ve oğlu Kanuni Sultan Süleyman döneminde Osmanlı'nın gelişim yıllarıyla aynı zamanda Erzurum'da sanat ve edebiyat alanında da büyük gelişmeler olmuş. Bu dönemde Erzurum'da yetişen Pir Ali Baba, âlim, fazıl zahit bir zat olup o devrin büyük zenginlerinden biri olarak bilinir. Tuzcu (Dutçu) köyünde ikamet eden Pir Ali Baba "Eğer her yıl 1001 hatim okursanız Allah'ın bu memleketi hususiyetle zelzeleden koruması umulur." diyerek sahibi bulunduğu 8 köyden 4'ünün gelirinin tamamını 1001 hatimin okunması için vakfetmiş.

Bu hatimler Erzurum'da o günden bu yana sürekli okutularak Birinci Dünya Savaşı yıllarına kadar devam etmiş. Zaman, zaman aksamalar olan uygulama Erzurum Müftüsü Hacı Muhammet Sadık Solakzade devrinde yeniden okunmaya başlamış

Pir Ali Baba'nın mezarı Tepeköy ile Tuzcu köyleri arasında bulunmaktadır.

ERZURUM ANKETİ

1-) Erzurum deyince aklınıza gelen ilk kelime nedir?

Gelen Cevaplar

❄ Soğuk

❄ Kar

❄ Ayaz

❄ Palandöken Dağı

❄ 3G (Kar Kış Kıyamet)

» Dadaş

» Adamlık

» Memleket

» Erzurumspor

» Anam

» Taşhan

» Tabyalar

» Kalabalık

» Can

» Kale

Garip bir cevap

→ Yaz

Orjinal bir cevap

→ Möggem gey

2-) Erzurum deyince aklınıza gelen ilk yemek nedir?

Gelen Cevaplar

▢ Cağ Kebap

▢ Kadayıf Dolması

▢ Gıliko

▢ Lor Dolması

▢ Su Böreği

▢ Çortutu Pancarı

▢ Turşu Pancarı

▢ Kartol

▢ Patates Közlemesi

▢ Dut Çullaması

▢ Tulumba

▢ Kete

▢ Ayran Aşı

Orjinal cevap

→ Kelecoş

3-) Erzurum deyince aklınıza gelen ilk tarihi eser?

Gelen Cevaplar

- ›› Lala Paşa Camii
- ›› Üç Kümbetler
- ›› Tabyalar
- ›› Ulu Camii
- ›› Kireçli Köprüsü
- ›› Çifte Minareli Medrese
- ›› Yakutiye Medresesi
- ›› Erzurum Kalesi
- ›› Erzurum Evleri
- ›› Sincan Kale Mezarlığı

4-) Erzurum deyince aklınıza gelen ilk sanatçı ?

Gelen Cevaplar

- ◇ İbrahim Erkal
- ◇ Acun Ilıcalı
- ◇ Aşık Mahzuni
- ◇ Aşık Sümmani
- ◇ Aşık Reyhani
- ◇ Ozan Erhan Çerkezoğlu
- ◇ Nef'i
- ◇ Erzurumlu Emrah
- ◇ Nurullah Akçayır
- ◇ Dadaş Hüseyin

5-) Erzurum'a ne yapılmasını istersiniz?

Gelen Cevaplar

- › Metro
- › Yeraltı Isıtma S.
- › Fabrika
- › Lunapark
- › Yeşil Alan
- › 2. Havalimanı
- › Hızlı Tren
- › Tramvay
- › Kültür Müzesi
- › Kütüphane
- › Yerli Otomobil F.
- › Deri Fabrikası
- › Aqua Park
- › Doğalgaza indirim
- › Vergilerin azaltılması
- › Gökdelen
- › Hava Park
- › Askeri Lise
- › Bedava kayak merkezi
- › Çatıdaki buzlardan
- › İnsanlık

Biraz Zor İstekler

- Deniz
- Güneş
- Etrafı pimapenle kaplamak
- Format atılsın
- Dev Klima
- Boğaz Köprüsü

İmkansız Bir İstek

- Adriana Lima

6-) Erzurum diyince aklınıza gelen fikir adamı?

Gelen Cevaplar

§ Nurettin Topçu

§ Deniz Gezmiş

§ Ziya Gökalp

§ İbrahim Hakkı

§ Alvarlı Efe

§ İbrahim Kalın

§ Acun Ilıcalı

7-) Erzurum diyince aklınıza gelen ilk mahalle

Gelen Cevaplar

3 Çırçır	3 200 Evler	3 Rabia Ana
3 Mahallebaşı	3 Yunus Emre	3 Kavak Mahallesi
3 Kurt Deresi	3 Gez Mahallesi	3 Dumlu
3 Hüseyin Avni Ulaş	3 Dağ Başı	3 Alparslan Türkeş
3 Şükrüpaşa	3 Gavurboğan	3 Çaykara
3 Dere Mahallesi	3 Muratpaşa	3 Telsizler
3 Su Deposu	3 Sanayi	3 Süt Evler

8-) Erzurum diyince aklınıza gelen ilk kahraman?

Gelen Cevaplar

Q Nene Hatun	Q Kara Fatma
Q Kazım Karabekir	Q Mereşal Fevzi Çakmak
Q Abdurrahman Gazi	

Fantastik bir Cevap

→ Captain Erzurum

9.) Erzurum ağzıyla söylenen klişe bir söz?

Gelen Cevaplar

- ~ Neydirsən
- ~ Andiyan Ora
- ~ Avura
- ~ Kartol
- ~ Tahtalara çığasan
- ~ Kor olasan
- ~ Kor olim
- ~ Toprağ başan
- ~ Gorbagor olasan
- ~ Can gardaş
- ~ Gurban olim
- ~ Gogor tutasan
- ~ Ögünde ölüm
- ~ Gelirihhh
- ~ Devamsız
- ~ Gollik
- ~ Canın yiyim
- ~ Möggem geyin

- ~ Hele sene
- ~ Zırlama
- ~ Eyyem
- ~ Avu
- ~ Çimmek
- ~ Can
- ~ Hee
- ~ Gındıllandım
- ~ Anan neydir
- ~ Kıkırık olmak
- ~ Gıbıl
- ~ Senin adam ölüm
- ~ Gurban olim
- ~ Ermeni tohumu
- ~ Eskiden gar yağardı Erzurum'a
- ~ Vurucun dalından vura
- ~ Eve gidah seni ele gıçıtacam
- ~ Seni yarada gubban olim
- ~ Baban ne biçimsiz

Helikopterle Sorunu Olanlar Arkadaslardan Cevaplar

- ~ Helikopterin altında galasan
- ~ Baban helikopter çığniya

10-) Erzurum Anadolu'nun dır.

Gelen Cevaplar

- Paris'i
- Vazgeçilmezi
- Gözbebeği
- Yardımcısı
- Kalesi
- Baş tacı
- Yıkılmayan kelsi
- Dadaşı
- Kalbi
- Önsözü
- Zirvesi
- Karlar ülkesi
- Olmazsa olmazı
- Tacı
- Canı
- Çanakkale'si
- Anası
- Atan kalbi
- Dünyaya açılan kapıs
- Buzdağı
- Kilidi
- Babası
- Stuttgart
- Kristal küresi
- Soğukları
- Tipi Bölgesi
- Her şeyi
- İncisi
- Kutupları
- Antarktika'sı
- Kalbi
- Kilidi mülki İslamın
- Cazibe merkezi
- Mükemmel şehri

Biraz Garip Cevaplar

- Sıcak memleketi
- Antalya'sı
- Başkenti

Aslen Parisli Olan Arkadaslardan Cevaplar

- Kötü bir şehri
- Bataklığı
- Köyü

En Net Cevap

► Şehri

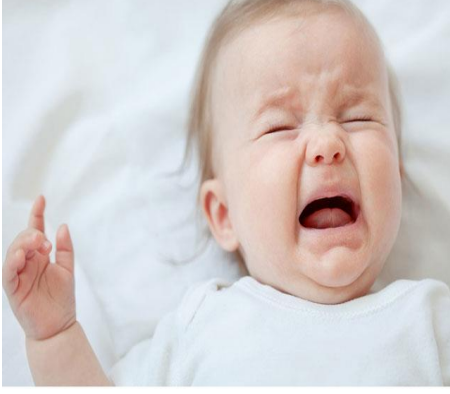
En Orijinal Cevap

☺ Kıtalama şekeri

Ayfer Doğan
Amine Bağdaş

0-1 YAŞ DÖNEMİ

“Dünyaya gelmek saldırıya uğramaktır.” der İsmet ÖZEL, ciğerleriniz nefes dolar ve siz bu acıyla ağlamaya başlarsınız.

Ağlamak ebeveyni en rahatsız eden durumlardan biridir. Ağlama sesi her anne-babanın merhamet duygusunu harekete geçiren ve bebeğin ihtiyacını karşılama arzusuyla ebeveyni dolduran bir durumdur. İhtiyaçları giderilen bebek doğumdan evvelki o sıcak ortama yakın bir durumu dünyada da görmeye başlar ki, bu sıcaklığı bulmaya başladığında dünyaya karşı güven duymaya da başlayacaktır. Erikson 0-1 yaş dönemi için “Güvene karşı güvensizlik” dönemi der. Bebek ihtiyacı giderildiğinde dünyaya karşı güven duymaya başlar ve ağlama sesi de git gide azalmaya başlar. Allah’ın bebekte yarattığı ağlama sesinin yetişkinlere hoş gelmemesi aslında bebekteki güven duygusunu

oluşması için önemli bir işarettir. Esasen bu ağlama sesiyle giderilen ihtiyaç bebeğin kişilik yapısına da olumlu etki etmektedir.

0-1 yaş dönemi için psikoloji tarihinde araştırmalar yapan diğer bir isim de Freud ’tur. Bu dönem için oral dönem tabirini kullanmaktadır. Bebek 0-1 yaş arasında bütün nesneleri ağızıyla tanımaya çalışır, eline gelen her nesneyi önce ağızıyla test eder nesneleri ağızıyla tanınması aynı zamanda birçok mikrobun bedenine girmesini oluşturmalarına rağmen bebek sık sık hastalanmaz. Çünkü onu doyuran ve besleyen anne sütü hastalıklara karşı onu korumaktadır. Ya bu olmasaydı, anne sütü bebeği korumasaydı, işte o zaman ne olacaktı...

Tıp dünyası işte o zaman bebeğin ağzına gelen mikropların fizibilitesini çıkaracak onlardan gelen mikroplara karşı ilaçlar üretecekti ki bu da bebeğin hayatını çıkmaza sokacaktı. Anne sütü bebeği hem doyurmakta hem beslemekte hem de hastalıklara karşı koruyucu özelliği göstermektedir. Tabi beslenen, büyüyen bebek dünyaya karşı güven duymaya da başlayacaktır.

Anne ile bebek arasındaki ilişkide bir diğer önemli durumdur. Onu seven, ihtiyaçlarını gideren gecesini gündüz eden annesi tarafından bebeğin ihtiyaçlarının karşılanıyor olması bebekteki güven duygusunun annesiyle bütünleştirmesi açısından önemli.

Bebenin cennetini anne rahminde yaşaması tekrar oraya dönme isteğiyle ilgilidir. Ericc Fromm asal bağlar kavramıyla bunu açıklamaktadır.

Bebekte oluşan ilk anksiyete işte bu asal bağların kopmasıyla oluşmaktadır. Bebeğin cennetine dönme isteğinin oluşturduğu kaygı anne ile oluşturduğu ölçülü ve olumlu ilişkide gideriliyor olması ise başka bebeğin gelişimi için önem arz etmektedir. Eğer bu olmasaydı bebek dünyada saldırıya uğrayacak, ağlayacak, ihtiyaçları giderilmeyecek ve en önemlisi güven duygusu oluşmayacaktı. Allah'ın bebek için önemli gördüğü etkenleri annesinin güçleriyle bütünleştirmesi bebeğin yaşayacağı sorunları gidermiştir.

Bir tarih dergisi için yazılan bu yazıda kronolojik bir sıra olan 0-1 dönemini ele aldık. Bebeğin gelişimsel tarihi için bu dönemin öneminden bahsetmeye çalıştık.

Rehber Öğretmen
Orhan ÇALIK

MİLLÎ ŞUUR VE DİL

Şuur, sözlükte “bilinç” olarak açıklanmıştır. Bundan hareketle milli şuur ifadesinden “ulusal bilinç” manası çıkarılabilir.

Hem duyguya hem de düşünceye dayanan milli şuur, bir milletin manevi kuvvetlerinden en önemlisidir. Bu nedenle milli şuur, bir milletin kendini duyması ve bilmesidir. Bir millet milli şuurunu koruyorsa, o millet gerçek kişiliğini bilir ve günün birinde bu milli şuur sayesinde yeniden gerçek benliğine döner. Milli şuurun uyanık olduğu yerlerde yabancı unsurların sözü geçmez. İdare işlerinin başına yabancı soydan kimse gelemez... Milli şuurun yüksek olduğu yerlerde, millet, yabancıyı kendinden saymaz... Geçmişe sövülmez. Yabancı milletler milli kadroya sokulmaz. Geçmiş, ahlakı, aileyi, seciyeyi, erdemi, kahramanlığı, milliyetçiliği açıktan açığa veya sinsice baltalayan yazılara, eserlere, filmlere, piyeslere, konferanslara izin verilmez. Millete hitap eden ve halkı terbiyede rol oynayan müesseselerin başına o millettten yetenekli, ahlaklı ve zeki insanlar getirilir.

Bir millet, ordusunu kaybedebilir. Bağımsızlığını da kaybedebilir. Fakat, dilini sakladıkça, o millet yaşıyor demektir. Dilini kaybeden bir ulus ölmüş sayılır. Buna rağmen bir millet, dilini zorlayıcı sebeplerle kaybettiği halde, milli şuuruna sahipse, o millet kendisine zorla kabul ettirilen yabancı dile rağmen, gerçek kişiliğini bilir ve günün birinde bu millî şuur sayesinde, öz dilini yeniden öğrenerek gerçek benliğine döner. Bunun en güzel örneği Lehistan Türkleridir. Türkçeyi yüzyıllardan beri unutup Lehçe konuştukları halde Türklüklerini unutmamışlardır ve günün birinde Türkçe konuşacaklardır.

Bir ulusu ayakta tutan, onun varlığını ve devamını sağlayan, millî şuuru besleyen, bir millete mensup olma hazzını veren ve bireylerini birbirine yaklaştırarak onlar arasında birlik yaratan unsur olarak dilin, millet hayatındaki yeri çok önemlidir. Öyle ki milletin varlığı, **dilin varlığıyla** mümkündür.

İnsanın geçmişini öğrenmesinde, gününü yaşamasında, geleceğine yön vermesinde, kişiliğini kazanmasında, aynı dili konuşan diğer insanlarla iletişim kurmasında ve kendisini ifade etmesinde dilin çok önemli bir araç olduğu muhakkaktır. Bu bakımdan dil bir anlamda bireye hizmet eder. Ancak, insan tabiatı gereği toplu hâlde yaşamaya ihtiyaç duyar. Çevresinde kendiyile aynı değerleri paylaşan insanların bulunmasını ister. Bu ortak değerlerin oluşturulmasında, paylaşılmasında, nesilden nesile aktarılmasında, milletin varlığını devam ettirmesinde dil, çok önemli bir görevi yerine getirir. Çünkü millet olmanın birinci şartı, aynı dili konuşmaktır.

Dil, milletin ortak kültürüyle yol alarak varlığını devam ettirir. Milleti oluşturan bireyler arasında birleştirici bir rol üstlenen dil, aynı zamanda ortak şuurun, millî şuurun ortaya çıkmasına hizmet eder. Millî birliği ve beraberliği sağlar. Dilin bu özelliği Atatürk'ün "Türkiye Cumhuriyetini kuran; Türk halkı, Türk milletidir. Türk milleti demek, Türk dili demektir. Türk dili Türk milleti için kutsal bir hazinedir. Çünkü Türk milleti, geçirdiği nihayetsiz felâketler içinde ahlakının, menfaatlerinin, kısacası, bugün kendi milletini oluşturan her şeyinin dili sayesinde muhafaza olunduğunu görüyor. **Türk dili**, Türk milletin kalbidir, zihnidir." sözlerinde de bu düşünceyi açıklamıştır.

Bir ulusun dili bozulursa kültüründe sıkıntılar ortaya çıkar. Düşünce, sanat ve edebiyat alanlarında çöküntü

başlar. Dil asıl işlevini (insanlar arasında anlaşma aracı olma) yerine getiremez. Kitleler birbirlerini anlayamaz hâle gelir ve yavaş yavaş kopmalar başlar. Bu gerçek, tecrübeyle sabit olduğu için bir milleti içten yıkma yönteminde işe önce dilden başlanır. Yeni neslin kültürel değerleri öğrenmemesi ve bireylerin, kuşakların birbiriyle sağlıklı iletişim kurmalarını engellemek için ne gerekiyorsa yapılır. Bu yüzden dil üzerinde oynanan oyunlara karşı her zaman uyanık olmak gerekir.

2017 yılı 15 Mart 2017 tarihinde “Türk Dili Yılı” olarak ilan edilmiştir. Bu nedenle 2017 yılına bu vesile ile Türk ve Türkçe açısından ayrı manalar yüklenmiştir. Türkçe konusunda herkes, özellikle de Türk aydını duyarlı olmalı ve duyarlı davranmalıdır. Türkçe, Türk Kültürünün anasıdır. Kültürel yozlaşma dilden başlar. Dili korumak millî kültürü korumaktır. Çok basit gibi, bazıları tarafından da gereksiz gibi görülen tedbirler alınmazsa söylediği kelimeyi yazamayan insanlarımızın, hatta aydınlarımızın sayısı hızla artacaktır. Türkçe gitgide bir aşiret, hatta bir kabile dili haline gelecek, bilimsel faaliyetlerden çekildikten sonra günlük hayatta da ihtiyaçlara cevap veremez duruma düşecektir. Yaşanmakta olan başıboşluğun en kısa zamanda sona erdirilmesi gerekmektedir.

Halil İbrahim ÖZDEMİR

Ahmet Furkan OKÇİN

ERZURUM'U NE KADAR TANIYORUZ?

EŞLEŞTİRME

A	Ebu İshak Türbesi	1	Murat Paşa Mahallesi
B	Ahi Tuman Baba Türbesi	2	Narmanlı Mahallesi
C	Karanlık Kümbet	3	Esat Paşa Mahallesi
D	Müceldi Konağı	4	Yeğen Ağa Mahallesi
E	Tophane	5	Camii Kebir Mahallesi
F	Mahmut Paşa Türbesi	6	Çırçır Mahallesi
G	Ahmediye Medresesi	7	Veyisefendi Mahallesi
H	Şabahane Çeşmesi	8	Habip efendi Mahallesi

A	B	C	D	E	F	G	H

EŞLEŞTİRME

A	Fil Geçti Köprüsü	1	Saltuklu Beyliği ibadethane
B	Ulu Camii	2	Abdülmecit ve Ruslar
C	Erzurum Lisesi	3	Timur ve Dere Mahallesi
D	Çoban dede Köprüsü	4	II.Abdülhamit ve İdadi
E	Gavurboğan Mahallesi	5	I.Süleyman ve Köprüköy
F	Lala Paşa Camii	6	IV.Mehmet ve Ferman
G	Erzurum Kalesi	7	Hükümet Konağı ve idam
H	Şalcı Bacı	8	Abaza Mehmet Paşa ve İsyan

A	B	C	D	E	F	G	H

MERAKLISINA

27 Kasım 2017 günü ülkemizde 1 günlük ulusal yasal ilan edildi. Sebebi, Mısır'da yaşanan RAVDA Camisi katliamıdır.

Türk Dünyası TURAN YAZGAN Ödülü, Irak Türkmen Cephesi Başkanı ERŞAD SALİHİYE verildi.

BOSNA KASABI olarak bilinen Sırp MLADIÇ, Lahey Adalet Divanınca ömür boyu hapse

Hz. Peygamberin (sav) doğum günü hicri takvime alınmış ve ismi MEVLİD-İ NEBİ olarak değiştirilmiştir.

33. İSEDAK Toplantısı İstanbul'da yapıldı

Hırvat General SLOBADAN PRALJAK ise Lahey Adalet Divanında yargılanırken

26. Dönem TBMM Başkanlığına ikinci kez İSMAİL KAHRAMAN seçilmiştir.

İLHAN YERLİKAYA KİMDİR?

RTÜK Başkanlığına yeniden İLHAN YERLİKAYA seçilmiştir.

Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin, İtalya Cumhurbaşkanlığı tarafından verilen MİNERVA ANNA MARIA MAMMOLİTİ ödülünü alan ilk kadın siyasetçimiz oldu.

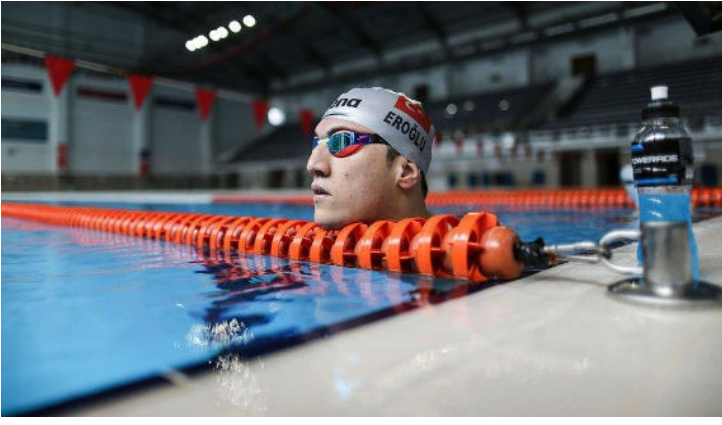
Tansiyonda üst değer 140-90'dan 130-80 olarak değiştirilmiştir.

Türkiye'nin ilk yapay yerli kalp pombası üretildi. İsmi İSTANBUL KALP

Semih Kaplanoğlu'nun son filmi çevre bilincinin anlatıldığı BUĞDAY olmuştur. Filmin galası BEŞTEPE' DE yapıldı.

Meksika'da düzenlenen Dünya Engelliler Yüzme Şampiyonasında BEYTULLAH EROĞLU altın madalya kazandı.

ÇEKYA Cumhuriyetinde düzenlenen Avrupa Gençler Badminton Şampiyonasında Zehra Erdem-Bengisu Erçetin altın madalya kazanmışlardır.

2018 Dünya Kupası Rusya, 2022 ise KATAR'DA düzenlenecektir.

2017 TÜRKSÖY Kültür Başkenti seçilen yer TÜRKİSTAN

2014-2018 yılları arasında uygulanacak olan kalkınma planı **10. Kalkınma Planı** olacaktır.

Türkiye'nin ilk lav tüpü mağarası Hatay'da ortaya çıkarıldı, (Hassa)

KİTAP VE FİLM ÖNERİSİ

NENE HATUN

Ruslara karşı Erzurum'daki direnişin simgesi olan Nene Hatun'un hayat hikayesini anlatan 2010 yapımı film.

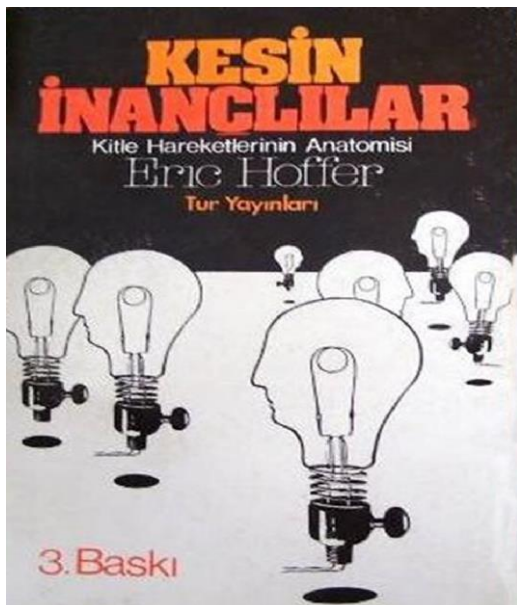

KESİN İNANÇLAR

Kitle hareketleri ve devrimlerin sınırları nerede başlar ve nerede biter?

Milliyetçi, devrimci ve dini kitle hareketlerinde çeşitli aşırı uçların ortak yönleri nelerdir? Ordu ve kitle hareketleri arasındaki benzerlikler ve ayrılıklar?

Yazar ve konuşmacıların kitle hareketlerindeki önemli rolü nedir? Vb. sorulara cevap bulacağınız bir kitap.

- ◆ Allah ahirette imansız, dünyada mekânsız etmesin.
- ◆ Allah ele avuca düşürmesin.
- ◆ Geçmişlerinizin ruhuna değsin.
- ◆ Allah can sağlığı versin.
- ◆ Allah seni çocuklarına bağışlasın.
- ◆ Azıcık aşın olsun, Kavgasız başın olsun. Bu dünyada doğruluk, yoldaşın olsun.
- ◆ Beyler paşalar sana yerinsin.
- ◆ Ağzına sağlık.
- ◆ Biz yedik Allah artırsın, Sofrayı kuran kaldırsın.
- ◆ El öpenlerin çok olsun
- ◆ Eller sana yerinsin
- ◆ Geceniz iyi olsun, uykunuz koyu olsun, taş gibi yatasınız, kuş gibi kalkasınız.
- ◆ Allah kimseyi açlığınan terbiye etmesin.
- ◆ Halil ibrahim bereketi olsun
- ◆ Kötü gün görmeyesin.
- ◆ Allah seni iki cihanda mutlu etsin.
- ◆ Toprağa el atasan (atasın) altın kesile.
- ◆ Uyku geldi bedene, Allah razı olsun kalkıp gidene.
- ◆ Toprak ata altın tutasan boş keseye el uzatmıyasan ah vah görmiyesen
Bismillahirrahmanirrahim diye otura yiyesen.